

ADVIES UITGEBRACHT
DOOR DE ECONOMISCHE EN SOCIALE RAAD
VOOR HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
TIJDENS ZIJN ZITTING VAN 2 MAART 2009

inzake

het voorontwerp van besluit betreffende bepaalde zendmasten die elektromagnetische golven uitzenden en het voorontwerp van besluit tot vaststelling van de methode en de omstandigheden voor de meting van het elektromagnetische veld dat door bepaalde zendmasten uitgezonden wordt

VOORONTWERP VAN BESLUIT BETREFFENDE BEPAALDE ZENDMASTEN DIE ELEKTROMAGNETISCHE GOLVEN UITZENDEN EN HET VOORONTWERP VAN BESLUIT TOT VASTSTELLING VAN DE METHODE EN DE OMSTANDIGHEDEN VOOR DE METING VAN HET ELEKTROMAGNETISCHE VELD DAT DOOR BEPAALDE ZENDMASTEN UITGEZONDEN WORDT

Advies van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Raad van Bestuur. 2 maart 2009

Aanhangigmaking

Op 6 februari 2009 heeft de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vanwege de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevoegd voor Leefmilieu en Energie een adviesaanvraag ontvangen inzake het voorontwerp van besluit betreffende bepaalde zendmasten die elektromagnetische golven uitzenden en inzake het voorontwerp van besluit tot vaststelling van de methode en de omstandigheden voor de meting van het elektromagnetische veld dat door bepaalde zendmasten uitgezonden wordt.

Omwille van het sterk technisch karakter van de beide voorontwerpen van besluit en teneinde een weloverwogen advies te formuleren, heeft de Raad de wens uitgedrukt om te luisteren naar Mevr. Wahl en Dhr. Solé, de vertegenwoordigers van de Minister, Dhr. Pirard, Burgerlijk Elektronica-ingenieur bij het ISSeP (Institut scientifique de service public), alsook naar Dhr. Leclercq, deskundige van het BIM.

Na onderzoek door zijn verenigde Commissies Leefmilieu en CATRO/Mobiliteit tijdens de zittingen van 19 en 23 februari 2009, formuleert de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het volgende advies.

Advies

De Raad heeft kennis genomen van de twee bovenvermelde voorontwerpen van besluit en stelt vast dat deze ernaar streven om de ordonnantie van 1 maart 2007 betreffende de bescherming van het leefmilieu tegen de eventuele schadelijke effecten en hinder van niet-ioniserende stralingen ten uitvoer te leggen.

De Raad betreurt het ten eerste dat de Regering zich niet tot hem heeft gewend tijdens de overlegfase voor de opmaak van de ordonnantie van 1 maart 2007 betreffende de bescherming van het leefmilieu tegen de eventuele schadelijke effecten en hinder van niet-ioniserende stralingen, waarvan de toepassing duidelijke gevolgen op het economisch en sociaal vlak kan hebben.

Hij herhaalt dat artikel 6, § 1, 1° van de ordonnantie van 8 september 1994 houdende oprichting van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepaalt dat: « *De studies, adviezen en aanbevelingen van de Raad aan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering worden toegezonden, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering. Het gaat hier om aangelegenheden : 1° die onder de bevoegdheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vallen en een weerslag hebben op het economisch en sociaal*

leven ; », en dat artikel 6, § 2 van voornoemde ordonnantie vermeldt dat : « *De Brusselse Hoofdstedelijke Regering het advies van de Raad inwint over de voorontwerpen van ordonnantie met betrekking tot de in § 1 bedoelde materies (...)* ». Hoewel het voorstel van ordonnantie op initiatief van het Parlement werd genomen, kon het in dit geval niet genegeerd worden door de Regering, die werd verzocht om de uitvoering ervan te verzekeren. Het belang van dit voorstel voor de economische en technische voorwaarden voor de organisatie van de telecommunicatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hadden het gerechtvaardigd dat de Regering het initiatief tot een voorafgaande raadpleging van de Raad had genomen.

Vandaag zijn de effecten van de niet-ioniserende elektromagnetische golven op het leefmilieu en de menselijke gezondheid nog steeds het voorwerp van intense debatten binnen de wetenschappelijke gemeenschap. Bij gebrek aan een wetenschappelijke zekerheid over de schadelijkheid ervan, vinden **de representatieve werknemersorganisaties** het redelijk om het voorzorgsbeginsel te ondersteunen dat ten uitvoer wordt gelegd in de ordonnantie van 1 maart 2007 betreffende de bescherming van het leefmilieu tegen de eventuele schadelijke effecten en hinder van niet-ioniserende stralingen.

Na de hoorzitting met Dhr. Pirard heeft **de Raad** een aantal technische moeilijkheden vastgesteld, die men zou kunnen ondervinden bij de tenuitvoerlegging van de nieuwe wetgeving tot vaststelling van de methode en de voorwaarden voor de meting van het elektromagnetische veld dat door bepaalde zendmasten uitgezonden wordt en vraagt hij om een bijzondere aandacht aan de oplossing ervan te besteden :

- in verband met de berekening van de vermoedelijke maximale sterkte van het signaal, dat in artikel 5 van voormelde wetgeving wordt beschreven, lijkt het dat de door de spectrumanalysator in « *maximum hold* » verrichte metingen niet herhaalbaar zijn, omdat ze afhankelijk zijn van het ogenblik en van de specifieke omstandigheden van de meting (zoals de dichtheid van het verkeer op het ogenblik van de meting). Deze methode zou volgens Dhr. Pirard bovendien een overschattingsfactor bevatten, terwijl er andere meetmethodes bestaan die de intensiteit van de stralingen getrouwer weergeven ;
- de in artikel 8 van voormelde wetgeving beschreven kenmerken van de meettoestellen (met name op het niveau van de gemeten frequenties) zijn eveneens volgens de gehoorde deskundigen zodanig precies dat deze toestellen niet op de markt zouden bestaan of niet beschikbaar zouden zijn in omstandigheden die verenigbaar zijn met de termijnen voor de inwerkingtreding van de ordonnantie.

Anderzijds is **de Raad** verbaasd over het feit dat het voorontwerp van besluit betreffende de verdeling van de quota tussen de verschillende operatoren en exploitanten niet ter advies van de Raad werd voorgelegd terzelfder tijd als de voorontwerpen van besluit betreffende bepaalde zendmasten die elektromagnetische golven uitzenden en tot vaststelling van de methode en de omstandigheden voor de meting van het elektromagnetische veld dat door bepaalde zendmasten uitgezonden wordt.

Aangezien het beschikbare elektromagnetische veld tussen de verschillende operatoren zou worden verdeeld, heeft **de Raad** ook vragen bij de economische gevolgen van de verschillende metingen, en meer in het bijzonder bij de impact van deze « beperkingen » op de bedrijvigheid van de ondernemingen als grootverbruikers van de telecommunicatietechnologieën, alsook op de ontwikkeling van nieuwe activiteiten/ondernemingen die met nieuwe technologieën verbonden zijn.

In verband met het ontwerp van besluit « betreffende bepaalde zendmasten die elektromagnetische golven uitzenden » (milieuvergunning), vragen **de representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties** zich af of het noodzakelijk is om vóór de uitreiking van een stedenbouwkundige vergunning een technisch dossier te verstrekken en om deze verplichting te koppelen aan een aanvraag tot milieuvergunning voor de bestaande en toekomstige zendmasten, gezien dit de procedure voor het toekennen van de door de ondernemingen aangevraagde vergunningen aldus verzwakt.

In verband met de link tussen de milieu- en de stedenbouwkundige vergunning deelt **het ABVV** het standpunt van de Staatssecretaris voor stedenbouwkunde, dat werd uitgedrukt in de nota die bij de adviesaanvraag werd gevoegd.

Van zijn kant wijst **het ACLVB** de Regering erop dat de procedure duidelijk moet worden vastgesteld, zodat deze zo efficiënt en zo vlug mogelijk zou verlopen.

De Raad stelt vast dat de ordonnantie van 1 maart 2007 betreffende de bescherming van het leefmilieu tegen de eventuele schadelijke effecten en hinder van niet-ioniserende stralingen een overgangperiode van 2 jaar tussen de goedkeuring en de effectieve toepassing ervan voorziet. Deze periode zou de operatoren in staat moeten stellen om de technische wijzigingen aan te brengen die nodig zijn om de nieuwe norm van 3V/m ten uitvoer te leggen. De inwerkingtreding ervan was aldus op 14 maart 2009 vastgesteld.

Omwille van de duidelijke technische onmogelijkheid om deze voorontwerpen van besluit tegen 14 maart 2009 toe te passen, zoals de ordonnantie van 1 maart 2007 dit voorschrijft, dringen **de representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties** er bijgevolg sterk op aan dat de Regering, door in uiterste dringendheid een ontwerp van ordonnantie neer te leggen, de inwerkingtreding van voormelde ordonnantie zou uitstellen voor een minimale duur van 2 jaar, zodat de telecommunicatieoperatoren de noodzakelijke maatregelen zouden kunnen nemen om de ordonnantie na te leven zonder dat de telecommunicatiediensten voor de gebruikers op nadelige wijze worden onderbroken of verminderd. Dit uitstel moet het eveneens toelaten om met de medewerking van bekwame deskundigen enerzijds de sociaal-economische impact van de ordonnantie van 1 maart 2007 betreffende de bescherming van het leefmilieu tegen de eventuele schadelijke effecten en hinder van niet-ioniserende stralingen vast te stellen, en anderzijds de meettechnieken en de verdeelwijzen van de emissies tussen operatoren die het toelaten om een redelijk evenwicht tussen de milieuwinst van de norm en de economische en sociale kostprijs ervan te bereiken. Deze organisaties vestigen de aandacht van de Regering eveneens op de tijd die nodig is om zich met de nieuwe wetgeving in orde te stellen. Oorspronkelijk hadden de GSM-operatoren 2 jaar om dit te bereiken (tijd tussen de goedkeuring van de ordonnantie en de datum van inwerkingstelling ervan). Ingevolge het beroep vóór het Grondwettelijk Hof werd deze aanpassingsperiode tot 2 maanden ingekort. Welnu, om het huidig kwaliteitsniveau van het netwerk te behouden, zullen er nieuwe GSM-masten moeten worden geplaatst, wat minimum 2 jaar in beslag neemt (onderhandelingen over het huurcontract met de eigenaar, verkrijgen van vergunningen, ...).

De representatieve werknemersorganisaties stellen van zijn kant vast dat de beide voorontwerpen van uitvoeringsbesluiten, die ter advies van de Raad worden voorgelegd, ernaar streven om de inwerkingtreding van de ordonnantie toe te laten op de datum die het Parlement heeft vastgesteld. Tevens stellen ze vast dat, ingevolge het beroep tot nietigverklaring dat de federale Staat en de drie mobiele telefonieoperatoren tegen de ordonnantie hebben aangetekend, het Grondwettelijk Hof zijn Arrest pas op 15 januari 2009 heeft geformuleerd. Gelet op de nu wel zeer korte termijn vóór de verplichting tot effectieve

tenuitvoerlegging van de nieuwe norm, worden de drie operatoren met een onuitgegeven situatie geconfronteerd. In deze bijzondere context vinden ze het niet opportuun - en overigens onmogelijk - om de inwerkingtreding van de ordonnantie op te schorten. Niettemin raden ze aan om de maatregel **ten laatste 30 dagen na de inwerkingtreding ervan** te evalueren. Indien er grote technische uitvoeringsproblemen zouden worden vastgesteld, die de economische en sociale ontwikkeling van het Gewest in gevaar zouden kunnen brengen, dan zouden **de representatieve werknemersorganisaties** op basis van deze evaluatie **de Raad** voorstellen om een initiatiefadvies aan te nemen dat aanbeveelt dat het Parlement dringend een ordonnantie zou goedkeuren tot verlenging van de termijn die in artikel 13 van de oorspronkelijke ordonnantie wordt beoogd.

*
* *